

Susanne Gagnebin:

Gittebarnet.

Autoriseret Oversættelse af
Berta Heiberg.

I. Et lykkeligt Fund.

"Et Barn? Er du ganske vis paa det?"
"Om jeg er vis paa det?"
"Har man nogen Sinde hørt Mager! Har du set det?"
"Nej, men hvis du ikke tror det, saa kom hen og hør det af Tante Ursula, hun ved bedre Besked end jeg, da det er Roland, som har fundet det."
De to, der talte sammen, gav sig uden videre Snaf til at løbe og naaede snart hen til en stor Flok Kvinder, der, meget opbudsede, alle talte i Munden paa hverandre.
Støjen tilloeg, da de kom.
"Mødte du ham? Bist du ham?"
"Hvem? Hvad for noget?" svarede den sidst ankomne aandeløst.
"Roland — ved du ikke, at han har fundet et Barn?"
"Jeg har lige hørt det, men jeg vilde ikke tro det," sagde Vondefonen og saa sig mistroisk om. "Hvor er det?" sagde hun endelig.
"Har du lyst til at tage det til dig?" spurgte en høj, mager, forslidt Kone pludselig.
"Ja — det kunde gerne være, hvis jeg ikke allerede havde saa mange."
"Ja, af samme Grund sagde jeg ogsaa til den lille Epilopmager, at han skulde lagge Barnet tilbage, hvor han havde fundet det."
Der hørtes en misbilligende Svisten. Fru Ursula hævdede sit puffedede Hoved og sagde: "Ja, det er rigtigt, præc 3 kun Moral for mig! Har jeg ikke taget Roland til mig? Hvem af jer vilde have gjort det?"
"Jeg, jeg," raabte flere.
Vondefonen satte Hænderne i Siden og gav sig til at le, men paa en fejlet Maade som en, der ikke er vant til det.
"Naa — nej, 3 faar ham ikke, jeg har opdraget ham, og jeg beholder ham; naar jeg gør noget godt, saa gør jeg det helt ud."
"Og saa maa man være retfærdig, Ursula," sagde en svag, sprukket Stemme. "Siden hans Fader ikke længer sender dig Penge, gør du dig betalt paa en anden Maade, som er nok saa god."
"Hvad mener du, Tante Rosa?"
"Ikke andet, end hvad vi alle ved," svarede den gamle med et ondfabsfuldt Smil.
"Men det er jo gamle Historier," raabte en i Flokken, "og vi faar ikke at vide, hvor Roland har gjort af Barnet. Du kunde da have beholdt det lidt, Ursula, uden at du derfor havde været nødt til at tage det helt."
"For at 3 kunde saa det at se, ikke sandt?" svarede Ursula, "som om 3 ikke høvert Mar har Lejlighed til at se et nøjdet Barn. Naa, 3 kan være vis paa, at det lignede alle de andre, sånt jeg ikke spildte Tiden med at se nøjere paa det."
"Det er dog virkelig højt besynderligt!"
Alle vendte sig om mod den, der gjorde denne Bemærkning, og Mor Ursula traf paa Skuldrene: "Nu for Tiden skal man ikke forundre sig over nogen eller noget, og desuden bærer rige Folk sig jo altid saadan ad."
"Rige Ffolk! Hvad mener du?"
"Ja, rige Ffolk — har man nogen Sinde set de fattige sætte deres Børn ud?"
"Ja, hvad det angaar, har du naturligvis Ret; men hvorfor tror du, at denne —"
"Hvorfor jeg tror det? — Jeg har Øjne, og de er, Gud ske Lov, gode, og jeg var ikke længe om at se det smukke fine, hvide Sjal, hvori den lille Stabning var indhyllet. Jeg er vis paa, at de, som satte dette stakkels lille Bæsen ud, har mere at leve af end vi andre. Men hvor det kommer fra, det er nu en anden Ting. — Na, der er jo Roland."
De vendte sig alle om imod Roland og kaldte paa ham: "Kom, min Ven! Saa lidt hurtigt! Skynd dig! Hvor er Barnet blevet af?"
Den tiltalte Dreng kom ganske roligt gaende, som om han ikke havde lagt Mærke til deres Utaalmodighed. Da han kom hen til dem, hævdede han sit krollede Hoved og saa paa dem med sine klare, blå Øjne.
"Er det sandt, at du har fundet et Barn? Hvor er det? Hvor har du lagt det?"
3 Stedet for at svare lo Drengen mumlet.
"Bil du svare!" raabte Tante Ursula og stak sit lange Hoved frem. Drengen blev straks alvorlig og svarede: "Tante Marta har faaet hende. 3 Morgen skal hun have et Ravn, og jeg skal give hende det!"
Kvinderne lo ad ham; Drengen blev rød og vilde løbe sin Vej, men Tante Ursula tog ham i Armen og sagde: "Hvorfor bragte du Barnet hen til den Kætter, du ved jo, jeg har forbudt dig at gaa derhen?"
"Det vilde jeg heller ikke — jeg vilde hen til den unge Dame i Villaen for at bede hende om at tage det."
"Hvorfor gjorde du da ikke det?"
"Den gamle Pige ventede paa mig."
"Er du rent forstyrret. Hvad vil det sige, at den gamle Pige ventede paa dig?"
Drengen sagde nedsende: "Så havde set —"
"Hvem havde set?"
"Higen saa, at jeg fandt Barnet ved Stien bagved Hæften, men jeg vilde ikke vise hende det og løb bort med det, for at vi skulde saa det, og saa ventede hun paa mig."
"Na, hun ventede! Hun vidste altsaa nok, at jeg ikke vilde have det — Men hvorfor gav hun det ikke til sin Fru, den unge Dame havde nok taget det."

"Det kan hun ikke, for hun døde i Morges."
"Er hun død! Er Damen i Villaen død?"
Der blev et Øjeblik Stillehed, saa sagde endelig Mor Ursula:
"Man skulde tro, at der fulgte Ulykke med dette Sus."
Alle Kvinderne kørte sig.
"Rolands Moder døde der et halvt Aar efter, at hun var kommen, og den unge Dame — hvor længe har hun boet der? — men tænkt dog, det er ogsaa lige netop et halvt Aar!"
Der afbrødes Ursula af en stændende Stemme, der sagde: "Vær ikke dum, Ursula; det er da ikke nødvendigt, at der er Ulykke ved et Sus, fordi Ffolk dør der. Rolands Moder var saa syg, da hun kom, at det var vidunderligt, at hun levede saa længe, som hun gjorde, og den anden er ganske sikkert død af Sorg. Hun vilde jo ikke lade sig trøste over Mandens Død."
"Hvem har sagt dig det?"
"Det var hendes gamle Pige. Og selv om hun ikke havde sagt det, vilde jeg have gættet det ved at se hendes blege Ansigt og store, bedrøvede Øjne."
"Ja, hvad er vi Menneſter!" sukede en af de gamle Koner, "jeg saa hende ved Vinduet for et Par Dage siden, da jeg gif forbi med Louise's yngste Dreng paa Armen. Hun smilede til den lille, og jeg kan ikke sige hvorfor, men jeg blev saa underlig derved."
"Ti nu stille," sagde en anden, "nu skal Roland fortælle os, hvordan han fandt paa at bringe Barnet hen til Kætterſten."
"Det var ikke mig, der fandt paa det," svarede Drengen, "den gamle Pige sagde, det var bedst, jeg gif derhen."
"Naa, bliv ved — hvordan modtog hun dig? var hun meget forundret?"
"Det spurgte jeg hende ikke om."
"Men hvad gjorde hun? Saa fortal dog!"
"Da jeg fortalte hende, at jeg havde fundet Barnet paa Vestanten ved Hæften, og at jeg ikke vidste, hvor jeg skulde gøre af det, da Tante Ursula ikke kunde beholde det, og den unge Dame var død, tog hun det paa Armen og hviskede noget ganske sagte; men jeg hørte ikke, hvad det var, og saa sendte hun mig hen at løbe noget Brød, da hun mente, det kunde være sukulent, naar det vaagnede."
"Man kan tænke sig, at Kætterſten kan flæde et Barn paa?" raabte en af Kvinderne, mens alle de andre lo.
"Na, 3 skal se, hun bliver nok snart ked af det," sagde Ursula, "inden et Par Uger er gaaet, sender hun nok Barnet paa Jattigaarden."
Rolands blå Øjne flammede af Bredde, men han tav og sneg sig stille bort, mens de andre fortsatte deres Betragtninger over den mærkelige Begivenhed, som var uhyrt i Silveraal, og som aldeles hindrede dem i at varetage deres sædvanlige Syssler. De lagde slet ikke Mærke til, at Tiden gif, og at Aftenen kom.
Solen var forlængst gaaet ned, og den glødende Purpurrand, den havde efterladt, var forsvunden. Havet brusede i Bugten og pludselig Strandedredde med sine Skumbølger. Først da de kolde, graa Stogger indhyllede Egner, skyndte de sig fortrængte tilbage til de forsynede Hjem, visse paa at finde en gnaven Mand og strigende Børn. Og deres Fraværelse var dog saa naturlig: Det er ikke hver Dag, der findes et udjat Barn.

II.
Mens de gode Koner, mer eller mindre forkræfede, vendte hjemad, stod Kætterſten, Tante Marta, hvis Ansigt endnu bar tydelige Spor af den mærkelige Begivenhed, der havde bragt en saadan Forstyrrelse i Landsbyen, foran sit Limedstak, hvoraf hun fremtog en Bunte snehvide Lagener; af disse udvalgte hun de blødeste og fineste og klippede dem itu til Børnetsøj, saa ivrigt og hurtigt som om al Livets Lykke ahang deraf.
Et svagt Skrig hørtes pludselig. Tante Marta rejste sig; hendes blege Ansigt dækkedes af en svag Rødme, de brune Øjne straalende, og Munden fik et saa smt Udtryk, at siffert mere end en af Landsbyfolkene vilde have forundret sig ved at se det. Hun gif hurtigt over Gulvet, aabnede en paa Klem staaende Dør til et halvsmukt Værelse, og standsede ved en stor Seng, hvori en lille hvid, strigende Skikkelse sprællede. Denne tog hun op og bar den ind i det andet Værelse.
Før Tante Marta satte sig ned med Barnet, gif hun nogen Tid frem og tilbage paa Gulvet med det, indtil det var blevet lidt roligere. Saa bestemte hun sig endelig til at tage det Sjal af, hvori det var indhyllet, men holdt pludselig inde af Forbavselse. Paa Barnets Hals laa en Papirlap, der var fastgjort til dets lille Særl, hvorpaa det ene Ord "Medlidenshed" stod, skrevet med en uiffert Haand. Tante Marta klippede Papiret af og saa paa det, indtil Taarerne rullede ned ad hendes Kinder.
Hvor megen Smerte, Engstelse og Kærlighed laa der ikke i dette ene Ord! Hun gættede det i sin dybe Medfølelse, mens hun sad der og undersøgte Barnets Løj og vendte og drejede det sine Vinned, men uden at kunne finde Spor af Forældrenes Navn eller Grundten til, at de havde skilt sig af med hende.
Tante Marta genoptog sit Arbejde; men det var ikke let for et Menneſte, der var saa uerfarent paa dette Omraade som hun.
Det lille Bæsen var igen begyndt at ifrige af fuld Kraft; hun drejede Hovedet frem og tilbage og søgte at stoppe den ene Haand i Munden, mens Ansigtet var ganske rødt af Bredde.
Da Raaklædningen var endt, forsøgte Tante Marta at give hende noget Mælk, og det drak hun med stor Vegærlighed. Og da hun først var bleven mæt, laa hun ganske rolig og saa paa den, der betragtede hende, med et løjelig blandet Udtryk af Befymring og Glæde. Omfider vandt Trætheden Overhaand, og Øjenlaagene lukkedes langsomt i og blev liggende.

Saa lagde Tante Marta sin lette Byrde ned og gif ud i Køkkenet for at tænde ild. Da hun havde tændt og ryddet op, tog hun Bibelen ned fra en Hylde og folkede Hænderne over den hellige Bog. Dagens sidste Timer havde bragt hende en saa uventet og mærkelig Oplevelse, at hun maatte tale om den med sin himmelske Fader. Længe var hun henfunken i Bøn, og da hun atter hævdede Hovedet, straalende hendes smukke Øjne, og hendes Hjerte var fuldt af Taknemmelighed over den mærkelige, vidunderlige Gave, Gud havde sendt hende.
Na, hvor hun vilde elste det lille Bæsen! Alt, hvad hendes Hjerte ejede af tilbagetrængt Æmhed skulde ødsles paa dette Barn, hun vilde gøre hende lykkelig og glad. Ingen vilde nogen Sinde jordre hende tilbage, det fremgik jo af den Seddel, der laa paa Barnets Hals. Sikkert forvisset herom satte hun sig til sit Arbejde, Ragener og smaat Børnetsøj trulledes frem af hendes rappe Fingre. Hun lagde ikke Mærke til, at Tiden gif, hun tænkte ikke paa at se paa det store Ur, hvis Viser gif sin vante Gang, helt forbauset over at være oplyst saa langt ud paa Natten.
Et Par Gange listede hun sig lydløst ind i det næste Værelse for at lytte et Øjeblik til den lille jøvendes rolige Vandbede og satte sig saa igen til at sy, fyldt af en længe ufendt Jølelse af Glæde.
Og mens Tante Marta sad og syede og kun tænkte paa det hjælpeløse Bæsen, som Gud havde givet hende, forløb Natten stille og roligt. Alt syntes at hvile, sels det store Hav, hvis Bølger stille gled ind mod Kysten. Men ikke langt derfra i den smukke Villa ved Skoven, som Ursula havde kaldt "Ulykkeshuset", vaagede der ogsaa et Menneſte, den gamle Pige. Hun sad ubevægelig ved Siden af den Seng, hvorpaa de jordiske Levninger af hende, hun havde elsket saa højt, hvilede, og stirrede fortapt paa det unge Ansigt, som nu var friet for al Pine og Smerte.
Af og til strøg hendes rynkede Haand sagte hen over de foldebe hvide Hænder, hvis Stønhed hun saa tidt havde beundret; saa højede hun sig over det voldsblege Ansigt og hviskede færlige Ord, som de sukede Læber ikke mere kunde svare paa.
Da Morgenen brød frem, rejste den gamle Pige sig, saa lagde hun hævende Klædet over det hvide Ansigt, som om hun kun nødtig gjorde det, og gif ud.
Tante Marta havde nylig sluttet sin Lampe og sov sødeligt, men i Drømme smilede hun og hviskede Ord, som ingen hørte.

III.
Det var ingen i Landsbyen rigtig paa det rene med, hvem Kætterſten, Tante Marta, egentlig var, eller hvorfor hun var kommen. De vidste kun det ene, at hendes Religion var forskellig fra deres; de lod hende derfor passe sig selv, og hun fandt sig roligt i at leve i Ensomhed. Sjælbent standfede nogen for at tale med hende paa Vejen; for det første fordi man ikke vidste, hvad man skulde tale om, for det andet fordi man var lidt bange. Og dog huffede en hel Del af Byens Ffolk endnu den Dag, da hun som lille Pige var kommen rejssende til Abbediet med sin Fader, som aabenlyst roste sig af at være sidste Vælling af en af disse hugenottiske Familier, som hærken Videlser eller Forsølgelser kunde udrydde. Saa Uger i Forvejen var der gaaet Angte om, at det gamle Abbedi endelig havde fundet en Kæber. Kysgerrigheden var stor, men Skuffelsen endnu større, da det viste sig, at den ny Ejer af den gamle Bygning var en graahæret Officer med Skrammer i Ansigtet og halt, og at hele hans Familie var en lille Pige med store, brune Øjne, klædt i en simpel Sørgebragt.
Hugenotter i Abbediet! Det var aldrig set før og burde aldrig kunne ses. Man forsøgte at gøre dette begribeligt for den ny Ejer, men han lod, som om han ikke forstod disse Drillerier og Sentydninger. Først blev Ffolk forundrede, senere indfødte, at det var dem, der havde Uret, og det gif snart op for dem, at skont han ikke talte meget, var det kun gode Ord, han havde at sige, og hvad de satte endnu mere Pris paa, var, at hans Fung altid var aaben, naar der var Tale om at hjælpe de nødlidende.
Efterhaanden forvandlede Villen til dyb Agtelse for Manden, og man fikg han en Fjæl, som han havde taget i Arv fra sine Forældre. Saaledes gif Aarene hen. Abbediets Ejer var nu hvidhaaret, og hans Gang mere piffert. Uden at det var ham selv rigtig klart, var han dog klar over, at hans lille Marta nu var en kraftig ung Pige, paa hvis Arm han trygt kunde støtte sig, naar de gif deres daglige Spadserer sammen.
Marta saa med Sorg, at hendes Fader blev svagere; allerede længe havde han maattet opgibe sine Besøg i Arles, hvor hans gamle Ven og Præst boede. Nu var det denne, der kom og besøgte sin syge Ven.
Spadsereturene blev hver Dag kortere og op-hørte snart helt. Nu sad han i Stedet for daglig paa Bænken udenfor Sulet, men selv Tobakspiben besværede ham. Enden nærmede sig, men han indsefaa den med No.
En Aften kaldte han sin Datter hen til sig, og hans Øjne havde et uroligt Udtryk, da han sagde: "Det var maasse urigtigt af mig at føre dig hertil, Marta! Jeg tænkte kun paa mig selv, da jeg efter din Moders Død forlod Arles. Nu vil du blive meget ene; det vil vist være det rigtigste, at du flytter tilbage dertil, hvis du kan saa Abbediet folgt."
"Du maa endelig ikke plage dig med at tænke paa det, Fader," var alt, hvad hun kunde sige, saa huffede hun ham paa Bænen og gif ud for at græde.
Den gamle Soldat døde et Par Dage efter, trods Lægens Omhu, Præstens Væner og hans Datters Taarer. Udtrykket i hans Ansigt var mildt og roligt, thi han havde kastet al sin Sorg paa den Ven, der aldrig havde skuffet ham.
Marta vilde helst være bleven i Abbediet i de Omgivelser, hun holdt saa meget af, men det fik hun

ikke Lov til; den gamle Præst førte sin Sag saa godt, at hun blev nødt til at rette sig efter ham.
Stemmet var saa enfont, sagde han, især efter at hans Søn var rejst bort. Naar han kom tilbage, kunde Marta jo, om hun vilde, vende tilbage til Abbediet. Hvorfor vilde hun ikke saa længe dele hans Ensomhed og indtage den tomme Plads. Marta gjorde det og levede fra nu af for at udfylde sin Plads saa godt som muligt hos sin gamle Ven. Saaledes forløb to Aar roligt og lykkeligt, saa oplystes den gamle Mand's højeste Ønske: hans Søn kom hjem.
Denne Søn, der var saa begavet og kraftig, skulde nu hjælpe ham. Hvad gjorde det saa, at hans Kræfter tog af, hans Arbejde blev dog fortsat, thi Sønnen vilde jo optage det der, hvor han maatte slippe det. Men Marta maatte alligevel ikke forlade ham, nu trængte han mere end nogen Sinde til hende og kunde slet ikke undvære hende mere. Og Marta blev, og det gamle Abbedi forblev lukket. Men hvem tænkte paa det? Ganske siffert ikke den unge Pige, som for hver Dag, der gif, søgte sig færiere knyttet til den lille Præstegaard og dem, der boede i den, heller ikke den gamle Præst, for hvem hun var baade Datter og Soggeplejerſte. Marta gif altsaa med lette Skridt frem og tilbage i det lille Hus, hvor hun holdt alt i Orden og passede Haven og vaagede over sine Benner's Belvære og Lykke.
Tiden gaaer hurtigt, naar man er glad; for den unge Pige fløj den bort som en søn Drøm, hvoraf hun først vaagnede den Dag, da hendes gamle Ven døde.
Nu var Marta faderløs for anden Gang, men hun var ikke ene om at sørge, og det glemte hun ikke. For Fremtiden vilde hun kun leve for ham, der, ligesom hun, havde midlet sin Fader, sin Søster og Raadgiver. Nu var det hendes Pligt at hjælpe og trøste ham, der i sin Virksomhed hærken undte sig Hvile eller No, ham, der altid glemte sig selv for andre, ham, som hun havde eet Maal, een Uergerrighed: at findes vaagen, naar Herren kom.
At spare ham for enhver Smerte og Modgang, at fremkalde et Glimt af Glæde og Taknemmelighed i hans smukke Øjne, det var det, Marta tænkte paa Dagen igennem.
Na, om han kunde have set, hvor samvittighedsfuldt og kærligt hun tillavede hans Maaltider, ordnede hans Værelse, satte Blomster paa hans Skrivebord og strøg hans Tøj. — Men han saa intet, lagde ikke Mærke til hendes alvorlige Stønhed, den slanke, smidige Skikkelse, den yndige Klang i hendes Stemme, de straalende Øjne, den fine Rødme paa hendes Kinder. Han saa i Marta kun en Søster, som forsynet havde ladet ham møde; en Søster, der søgte at lette hans Liv, og han takkede Gud for denne Velgerning og viste hende sin Taknemmelighed ved at modtage hendes Hengivenhed og Opofrelse.
En Aften, nogle Aar senere, da de var ved at sige Godnat til hinanden, tog den unge Præst pludselig Martas Haand og fortalte hende med bevæget Stemme, at en Engel, en Ze, han vidste ikke ret, hvad han skulde kalde hende, om søje Tid vilde komme og dele Livet med ham og gøre det lyst og lykkeligt for ham. Han bad Marta om at blive hos dem; han tvivlede ikke om, at hans unge Hustru med Glæde vilde lade sig raade af hende, og Marta maatte vide, at hun holdt af hende som af en Søster, og at det vilde være et smerteligt Savn for ham, hvis hun forlod dem.
Den Rødme, som var steget op i den unge Pige's Kinder, da han greb hendes Haand, forsvandt. Hun saa paa det alvorlige Ansigt, hvor Bevægelsen fik hans Læber til at skælve og hans Øjne til at straal, og glemte at svare.
"Marta, hvad siger De dertil?"
"Gud velsigne Dem og gøre Dem rigtig lykkelig!"
"Saa bliver De, Marta, og bliv en Søster for hende, som De har været det for mig?"
"De vil ikke mere trænge til mig," svarede hun med et fremtvingent Smil, idet hun gif ind i sit Værelse.
Nogle Uger efter stod Vinduerne i det gamle Abbedi, som i seks Aar havde været tæt tilslukkede, vidt aabne. Solen, der ikke mere mødte nogen Hindringer, trængte ind overalt som et næsvigt Barn, der kun har holdt sig paa Afstand, fordi det blev nødt dertil.
Marta var kommen tilbage, det vidste alle Ffolk, og de kom for at hilse paa hende og spørge, om de kunde hjælpe hende, men gif alle bort igen ganske bestemte paa ikke at ville forny et Tilbud, der ganske faldt og høfligt var blevet afslaaet. Nu kunde hun hjælpe sig selv, som hun kunde; havde man nogen Sinde set et saa ubehageligt og gnavent Ansigt. Men det kunde man jo have vidst, hun havde altid været en stolt lille en, som ikke vilde lege med de andre Børn.
Mens de besøgende gif hjem, saarede og misforståede, vedblev Marta at rydde op i sin Vøllig; hun vaskede Vinduer og Gulve, hængte Gardiner op, bredte Tæpper paa og søgte, kort sagt, at gengive Vølligen dens forrige Synge. Over Ting kom paa sit Sted. Faderens Kænestol, den gode gamle Lampe, og Bibelen, der laa paa Hylben, som hun engang fun kunde naa ved Hjælp af en Skammel.
(Fortsættes.)

"We'll Keep Old Glory Flying."
A new national Flag Song of lofty sentiment and striking form. The right song at the right time.
Words and music — our special price — 25 Cents.
Dan. Luth. Publ. House.
Blair, Neb.